Lublin, dn. 8 marca 2022r.

dr hab. **Marcin Szewczak**
Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego i Nauki Administracji
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

RECENZJA
rozprawy doktorskiej mgr Karol Hermanowski
pt: Usuwanie drzew i krzewów. Zagadnienia administracyjnoprawne.
Olsztyn 2022, ss. 481.

Wykonując uchwałę Rady Naukowej Dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 16 grudnia 2021r. powołującej moją osobę na recenzenta w przewodzie doktorskim Pana mgr. Karola Hermanowskiego przedstawiam recenzję rozprawy doktorskiej pt: *Usuwanie drzew i krzewów – zagadnienia administracyjnoprawne*, przygotowaną pod kierunkiem i opieką naukową prof. dr hab. Elżbiety Ury.

I. Wybór problemu badawczego i sformułowanie tematu dysertacji

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska przygotowana została pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Elżbiety Ury. Bez wątpienia Autor dysertacji decydując się na szeroki zakres przedmiotowy rozprawy podjął się zadania niezmiernie trudnego, nowatorskiego a zarazem niezmiernie aktualnego nie tylko z punktu widzenia naukowo – badawczego ale także przez wzgląd na możliwość praktycznego wykorzystania przeprowadzonych badań w życiu społeczno-gospodarczym. Autor postawił przed sobą ambitne zadanie zmierzające do ukazania

skomplikowanych (pod względem administracyjnoprawnym), niełatwych a zarazem niezmiernie ważnych społecznie zagadnień. Przy przyjętym zakresie eksploracji konieczne było przeanalizowanie założonej tematyki z uwzględnieniem różnych aspektów. W przedstawionej rozprawie została dokonana kompilacja trzech obszarów - z jednej strony obszar obejmujący bogatą genezę problematyki wraz z określeniem ewolucji regulacji prawnych, wraz z podstawowymi funkcjami i zadaniami, z drugiej strony obszar obejmujący dogłębną analizę prawnych form działania administracji publicznej w eksplorowanym obszarze, zaś z trzeciej strony obszar związany z aspektami finansowymi. Dzięki przeprowadzonej analizie naukowo-badawczej wskazanych powyżej obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem punktów wspólnych, powstało komplementarna rozprawa, która w sposób niezmiernie ciekawy a zarazem nowatorski ukazuje prawne aspekty związane z analizowanym zagadnieniem. Podkreślić zatem należy trafność wyboru problemu badawczego zarówno pod względem nowatorskim, mającym wpływ na rozwój dyscypliny nauk prawnych, jak również praktycznym, pozwalającym na usprawnienie obecnie obowiązujących przepisów prawnych. Dlatego też przeprowadzenie analizy badawczej w zaprezentowanym obszarze należy uznać za zamierzenie wypełniające lukę badawczą w rozpatrywanej dziedzinie.

Sformułowanie tematu dysertacji przez Autora należy również uznać za trafną decyzję, zarówno w ujęciu formalno-prawnym, jak również w ujęciu logicznej poprawności. Determinacja Autora rozprawy doprowadziła do przedstawienia szerokiego ujęcia analizowanego zagadnienia, co wynikało zapewne z założenia pełnego opracowania problemu badawczego. Dlatego też szeroki pod względem przedmiotowym tytuł dysertacji, prawidłowo koresponduje z poszczególnymi rozdziałami tworząc przejrzystą całość. W pełni stwierdzam, że tytuł rozprawy jest komunikatywny i należycie oddaje jej najistotniejsze elementy treściowe.

II. Metodologia i cel badawczy rozprawy

Cel badawczy przedstawiony przez Autora we wstępie, posiada swoje rozwinięcie w poszczególnych rozdziałach. Głównym celem pracy sformułowanym przez Autora jest „analiza administracyjnoprawnych zagadnień dotyczących usuwania drzew i krzewów, w tym wskazanie zasadniczych nieścisłości w ich stosowaniu oraz kierunków działań gwarantujących właściwą realizację zasady zrównoważonego rozwoju w tej materii" (s. 8). Wyraźnie zostało wyeksponowane pole badawcze wraz ze wskazaniem płaszczyzn, które

poddane zostaną analizie. Autor rozprawy uzupełnił powyżej wskazany cel o pytania badawcze – „Czy obowiązujące regulacje prawne w zakresie usuwania drzew i krzewów zawierają odpowiednie instrumentarium prawne do sprostania wymaganiom materii, którą to prawo normuje?" oraz „jakie kwestie powinny zostać uregulowane, aby zwiększyć stopień efektywności i kompleksowości regulacji prawnych w zakresie usuwania drzew i krzewów i zagwarantować im większą ochronę" (s.9). Powyższe pytania badawcze w sposób jednoznaczny wskazują na dążenia Autora rozprawy do znalezienia odpowiedzi na pytania, które pozwolą na stworzenie zintegrowanego systemu regulującego administracyjnoprawne aspekty związane z usuwaniem drzew i krzewów.

Na podstawie powyżej zakreślonych celów Autor rozprawy zdecydował się na postawienie tezy, zgodnie z którą – aktualne regulacje prawne w zakresie usuwania drzew lub krzewów umożliwiają właściwym organom administracji publicznej dokonanie oceny ich wartości przyrodniczej i celowości zamiaru ich usunięcia oraz gwarantują zastosowanie odpowiednich instrumentów administracyjnoprawnych w celu ich ochrony (s.9).

W kwestiach porządkujących przeprowadzanie badań Autor wskazał również na tezy pomocnicze, których analizę przeprowadza w rozprawie, są nimi:

a) „nieustanne zmiany w przepisach, regulujących zasady usuwania drzew i krzewów, przysparzają wielu problemów w zrozumieniu materii, jakimi obecnie podlegają procedury w zakresie ich usuwania,
b) przepisy dotyczące ochrony terenów zieleni i zadrzewień w ciągu ostatnich lat są nowelizowane bez konkretnego pomysłu systemowego i w sposób mało przejrzysty, co może skutkować ich niezrozumiałością i błędnym stosowaniem w praktyce,
c) w obowiązujących regulacjach prawnych dotyczących usuwania drzew lub krzewów nasadzenia kompensacyjne najpełniej powinny realizować zasadę zrównoważonego rozwoju, o ile będą właściwie prowadzone,
d) niewłaściwe wykorzystanie możliwych rozwiązań przez organy administracji publicznej w toku prowadzonych postępowań administracyjnych w przedmiocie usuwania drzew lub krzewów nie realizuje w pełni zasady zrównoważonego rozwoju gwarantującej właściwą kompensację przyrodniczą,
e) aktualnie obowiązujące przepisy dotyczące usuwania drzew lub krzewów są rozproszone w wielu aktach prawnych w tym w tzw. specustawach, przez co nie zawsze gwarantują właściwą ich ochronę,

f) ostatnie nowelizacje ustawy o ochronie przyrody stanowiące liberalizację przepisów dotyczących wysokości kar, jak i wysokości opłat za usuwanie drzew lub krzewów, oznaczają, że funkcja fiskalna nie stanowi w tym przypadku celu dominującego, ustępując miejsca funkcjom pozafiskalnym,
g) zastosowane sankcje i ich wymiar oraz potencjalna dolegliwość stanowią skuteczny mechanizm w zakresie wyrównania strat w środowisku z powodu ich nielegalnego usunięcia, o ile są one proporcjonalne do przedmiotu naruszenia,
h) wprowadzone do kodeksu postepowania administracyjnego regulacje w zakresie administracyjnych kar pieniężnych stanowią istotne uzupełnienie procedury dotyczącej usuwania drzew lub krzewów zawartej w ustawie o ochronie przyrody" (s. 9-10).

Powyższe tezy pomocnicze wskazują, że Autor rozprawy prawidłowo rozpoznaje problemy prawne w analizowanym obszarze, jak również sugeruje istotne wnioski, których wdrożenie do systemu prawnego z pewnością doprowadziłoby do znacznej poprawy funkcjonalności systemu administracji publicznej realizującego kompetencje z zakresu usuwania drzew i krzewów.

Wskazane powyżej tezy pomocnicze, zostały sformułowane prawidłowo i przy tak zastosowanej metodologii pracy pozwalają na przeprowadzenie analizy badawczej i wyciągnięcie wniosków. Założenia i sformułowane przez Autora cele i tezy są prawidłowe i wolne od błędów metodologicznych.

Na uwagę zasługuje wybór i zastosowanie przez Autora rozprawy nowoczesnej formy strategii badawczej jaką jest triangulacja metodologiczna. Polega ona na zastosowaniu w przeprowadzonych badaniach różnorodnych metod. Przede wszystkim Autor zastosował metodę dogmatyczno-prawną polegającą na analizie źródeł prawa i orzecznictwa. Z uwagi na szeroki zakres rozprawy, w szczególności odnoszący się do rysu historycznego i procesu ewolucji związanego z zagadnieniem usuwania drzew i krzewów Autor posłużył się metodą historyczną. Wydaje się, że w dalszej perspektywie Autor mógłby szerzej skorzystać z metody prawno-porównawczej, próbując przenieść na grunt prawa polskiego niektóre pozytywne rozwiązania prawne funkcjonujące w innych modelach. W szczególności byłoby to zapewne interesujące doznanie poznawcze z uwagi na fakt, wdrażania wspólnych elementów związanych ze zrównoważonym rozwojem, a

także skonfrontowaniem dobrych praktyk stosowanych w innych systemach prawnych. Jest to jednak przesłanka do prowadzenia dalszych badań i doskonalenie zarówno warsztatu naukowego Autora rozprawy jaki i dalszych procesów zachodzących w analizowanych obszarach. Zwracając uwagę na ogromny wkład badawczy jaki został użyty przez Autora podczas przygotowania niniejszej rozprawy bez wątpienia jest to bardzo dobry zwiastun dalszych prac badawczych.

III. Konstrukcja i treść rozprawy

Rozprawa doktorska została prawidłowo skonstruowana, została podzielona na pięć rozdziałów merytorycznych, wprowadzenie, uwagi i wnioski końcowe, wykaz skrótów, wykaz literatury, wykaz aktów prawnych, wykaz orzecznictwa, netografia oraz inne źródła. Wstęp został opracowany zwięźle i zawiera większość istotnych informacji dotyczących zagadnienia będącego przedmiotem rozprawy. Każdy rozdział zawiera merytoryczne podsumowania przeprowadzanych badań. Podkreślić należy, że treść rozprawy potwierdza złożoność i rangę prezentowanych w niej zagadnień.

W I rozdziale Autor dokonał omówienia genezy regulacji administracyjnoprawnych dotyczących usuwania drzew i krzewów. Przede wszystkim należy stwierdzić, że przygotowując ten rozdział Autor dokonał gruntownego omówienia nie tylko ewolucji przepisów prawa w zakresie ochrony przyrody ale również zagadnień związanych z rolą drzew i krzewów w tradycji i wierzeniach. W tym celu Autor rozpoczął omówienie problematyki od czasów starożytnych, poprzez średniowiecze, wskazując późniejsze regulacje odnoszące się do obsadzania drzewami dróg lokalnych czy też działalność przyrodnika Aleksandra von Humboldta (s. 32-33). W dalszej części rozdziału Autor dokonuje analizy kształtowania się polskich przepisów prawa w zakresie ochrony drzew i krzewów. W tym celu wskazuje na m.in. regale łowieckie (s. 33), statut wiślicki/warecki (s. 35-36), czy też ustawy galicyjskie (s. 39). Odzyskanie przez Polskę niepodległości to kolejny okres w procesie kształtowania przepisów prawa w zakresie ochrony drzew i krzewów. Warto zwrócić uwagę, że Autor dokonał wskazania istotnych elementów tego okresu m.in. koncepcję prawa ochrony przyrody sformułowaną przez Pawlikowskiego (s. 46) czy też ustawę o ochronie przyrody z 1934r. (s. 47-48) na mocy której utworzono pierwsze parki narodowe. W dalszej części rozprawy Autor dokonuje analizy prawnych aspektów ochrony drzew i krzewów w okresie Polskiej

Rzeczypospolitej Ludowej, wskazując przede wszystkim na ustawę o ochronie przyrody z 1949r. (s. 50-53) czy też ustawę o ochronie i kształtowaniu środowiska z 1980r. (s. 57-60). Okres III Rzeczypospolitej to czas intensywnych prac legislacyjnych w obszarze ochrony przyrody, w ramach którego powstawały kolejne akty prawne, których analizy dokonał Autor rozprawy. Wydaje się, że najbardziej istotnym wydarzeniem w tym okresie było uchwalenie w 2001r. ustawy – Prawo ochrony środowiska (s. 69). Jak wskazuje Autor poważnym wyzwaniem dla analizowanej przez niego problematyki była ustawa o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o lasach z 2016r., która wprowadziła możliwość usuwania drzew i krzewów rosnących na nieruchomościach stanowiących własność osób bez konieczności uzyskania pozwolenia (s.83). Po lekturze rozdziału pierwszego wskazać należy, że Autor w sposób bezpośredni identyfikuje się z zagadnieniami ochrony przyrody, stając po właściwej stronie osób dla których jest to zagadnienia niezmiernie ważne i istotne. W pełni zgadzam się z Autorem, że polski ustawodawca nieustannie poszukuje optymalnych rozwiązań w zakresie usuwania drzew i krzewów rosnących poza lasami (s. 94). Próbując ocenić rozdział pierwszy należy wskazać, że ma on charakter wprowadzający w tematykę rozprawy, która została dokonana z należytą starannością naukową i poznawczą. Dzięki temu każda osoba, która rozpoczyna lekturę rozprawy, otrzymuje w pierwszej kolejności swoiste kompendium prawno-historyczne dzięki, któremu zrozumienie dalszych rozdziałów rozprawy jest znacznie ułatwione. Skomplementować należy, bardzo dobre wykorzystania przez Autora w tym rozdziale metody historycznej.

Rozdział drugi rozprawy poświęcony został charakterystyce regulacji prawnych oraz analizie podstawowych pojęć w zakresie usuwania drzew lub krzewów. W szczególności Autor dokonał w tym rozdziale analizy wpływu prawa międzynarodowego i prawa Unii Europejskiej na prawo ochrony przyrody w Polsce. Jest to niezmiernie istotne z punktu widzenia europeizacji przepisów prawa, z którą mamy do czynienia od wielu lat a także ze zmianami w podejściu Unii Europejskiej do procesów związanych z ochroną przyrody. Słusznie Autor stwierdza, że prawo ochrony środowiska Unii Europejskiej stanowi jedną z najszybciej rozwijających się dziedzin unijnej legislacji (s. 108). Autor dokonuje analizy rozwoju legislacji unijnej w tym zakresie, zamykając ją na aspekcie Europejskiego Zielonego Ładu (s. 117). Warto jednak wskazać, że wyzwania dotyczące ochrony środowiska w Unii Europejskiej są i zapewne będę obszarem wielu dyskusji, zwłaszcza na gruncie administracji poszczególnych państw członkowskich i warto aby głos ekspertów (a do takich niewątpliwie zaliczyć należy Autora niniejszej rozprawy) był wysłuchany i czynnie wykorzystany. Zagadnienie związane z prawem

ochrony przyrody w jego ujęciu europejskim niewątpliwie stanowi element europejskiej przestrzeni administracyjnej, zwłaszcza w kontekście wdrażania zagadnień zrównoważonego rozwoju (np. za pośrednictwem Europejskiego Zielonego Ładu). W dalszej części rozdziału Autor odnosi się do kwestii konstytucyjnych podstaw prawnej ochrony drzew i krzewów, w szczególności wskazując na konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju (s. 120). W mojej ocenie kwestie związane z problematyką zrównoważonego rozwoju zdominują najbliższe dekady rozwoju gospodarczego, zwłaszcza wypełniając zasadę dotyczącą bezpieczeństwa ekologicznego, które to Autor rozprawy traktuje jako jedną z istotnych zasad i wartości w obszarze ochrony przyrody (s. 133-136). Autor następnie przechodzi do omówienia kluczowych pojęć dla analizowanego obszaru m.in. środowiska, ochrony środowiska, ochrony przyrody, tereny zieleni, pomnik przyrody (s. 139-154) a w dalszej kolejności omawia pojęcia dotyczące usuwania drzew lub krzewów m.in. drzewo, zadrzewienie, krzew, korzeń, usunięcie drzewa/krzewu, (s. 154-166). Powyższe omówienie jest bardzo dokładne i zapewne usuwa wszelkie wątpliwości czytelnika w kwestiach poznawczych zagadnienia, pojawia się jednak pewien niedosyt, wynikający z faktu, że tego typu wyjaśnienia pojawiają się stosunkowo późno w rozprawie. Być może warto było rozważyć, czy tego typu analiza (być może w krótszej wersji) nie powinna pojawić się już na samym początku rozprawy, stanowiąc swego rodzaju słownik pojęć zwłaszcza dla osób nie będących ekspertami w tej dziedzinie. Ważny z punktu widzenia całościowej oceny niniejszej rozprawy jest podrozdział w którym Autor dokonuje analizy relacji pomiędzy zasadą zrównoważonego rozwoju a usuwaniem drzew i krzewów (s. 166-178). Zgodzić się należy w tym miejscu z poglądem Autora, że podstawowym kryterium jakim powinny kierować się organy wydające zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu powinna być zasada zrównoważonego rozwoju (s. 178). Następnie Autor dokonuje omówienia kwestii związanej ze znaczeniem drzew i krzewów (w kontekście społecznym, ekonomicznym czy gospodarczym). W tym miejscu również wydaje się, że Autor mógł te rozważania umieścić na początku tego rozdziału niejako uzasadniając jego późniejszą treść. Podsumowując jednakże rozdział drugi wskazać należy, że Autor w sposób interesujący i dokładny dokonał zakładanej analizy.

W trzecim rozdziale Autor dokonał analizy zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów jako prawnej formy działania administracji. Rozdział ten poświęcony został zagadnieniom, które w swojej istocie mają zadanie prewencyjne a więc zapobieganie bezzasadnemu i nieuprawnionemu usuwaniu drzew i krzewów. Oczywiście ustawodawca niejednokrotnie uzależnia wydanie zezwolenia od określonych przez organ nasadzeń zastępczych, lecz powstaje

zasadnicze pytanie – czy jest to wystarczające zastępstwo na niejednokrotnie wycinanie drzew wyłącznie z punktu widzenia ekonomicznego? Wydaje się, że w kontekście roli zasady zrównoważonego rozwoju i podejmowanych wysiłków przez organizacje międzynarodowe (Unia Europejska) na rzecz poprawy stanu ochrony przyrody, należałoby zwiększyć proces wychowawczy w zakresie rozumienia idei zrównoważonego rozwoju. Warto zwrócić uwagę, na omówienie przez Autora rozprawy kwestii związanych z takimi instrumentami stosowanymi w celu usunięcia drzewa jak zgłoszenie, milcząca zgoda czy też sprzęcie (s. 224-238). Kolejnym istotnym elementem, którym zajął się Autor w rozprawie to kwestia związana z dokonywaniem nasadzeń zastępczych. Dzisiaj wydaje się, że obowiązujące przepisy prawne nie powodują kompensacji nasadzeń w należytej formie. Dlatego też, ciekawy i interesującym wnioskiem *de lege ferenda* Autora jest wprowadzenie regulacji bądź wytycznych dla organów wydających przedmiotowe zezwolenia, które określałyby standardy w zakresie dokonywania nasadzeń zastępczych (s. 250). Dodatkowo ważnym elementem rozprawy jest dokonanie analizy procesu uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów na podstawie przepisów szczególnych (s. 265). W tym obszarze Autor wskazał na obszary m.in. las, ogrody działkowe, uzdrowiska, transport kolejowy czy leczniczy, realizacja dróg publicznych a także sieci telekomunikacyjnych. Wydaje się, że szeroki zakres oraz realizacja powyższych zadań skierowana na administrację rządową spowodowała, że to właśnie ta administracja otrzymała uprawnienia co do podejmowania decyzji w zakresie usuwania drzew i krzewów a nie administracja samorządowa. W związku z powyższym zgodzić się należy z Autorem, że nie jest to rozwiązanie prawidłowe i warto by wykorzystać postulat Autora rozprawy co do powierzenia tych kompetencji wyspecjalizowanemu organowi (s. 281-282). Podsumowując rozdział Autor słusznie zauważył, że ustawodawca nie kreuje procesu legislacyjnego w sposób zorganizowany w tym obszarze, tworząc system o charakterze rozproszonym, nie do końca prawidłowo i efektywny (s. 288). W moim przekonaniu rozdział trzeci można określić jako kluczowy z punktu widzenia badawczej strony rozprawy, ponieważ z jednej strony Autor dokonuje omówienia najistotniejszych kwestii prawnych, z drugiej zaś wskazuje na konkretne wnioski i propozycji rozwiązań legislacyjnych.

W czwartym rozdziale Autor skoncentrował się na dokonaniu omówienia problematyki związanej z prawnym charakterem opłaty za usuwanie drzew i krzewów. Autor dokonał analizy pojęcia i funkcji opłaty administracyjnej, ustalania wysokości opłaty i jej charakteru a także procesu związanego ze zwolnieniem od obowiązki uiszczania opłaty. Warto zwrócić uwagę, że Autor dokonał oceny procesu związanego z decentralizacją a następnie recentralizacją

uprawnień w zakresie ustalania opłat za usuwanie drzew i krzewów (s. 304-314). Ciekawą propozycją Autora rozprawy jest wniosek aby właściwe organy wskazywały minimalną objętość nasadzanych drzew (s. 334). Warto zwrócić uwagę, że Autor w niniejszym rozdziale swoje rozważania oparł nie tylko na doktrynie prawa administracyjnego ale również prawa finansowego, dzięki czemu w sposób prawidłowy określił procesy systemowe związane z analizowanymi zagadnieniami.

Ostatni rozdział rozprawy poświęcony został zagadnieniu administracyjnej kary pieniężnej jako sankcji za usunięcie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia. W tym rozdziale Autor dokonał analizy najważniejszych pojęć (odpowiedzialność, sankcja, delikt), istotę i funkcję administracyjnych kar pieniężnych, przesłanki ich wymierzenia oraz wysokość kar. Autor rozprawy podsumowując rozdział stwierdził, że zastosowane przez ustawodawcę sankcje i ich wymiar stanowią skuteczny instrument w zakresie ochrony drzew i krzewów (s. 377). Jak wskazuje Autor, stosowane administracyjne kary pieniężne mają na celu spełnienie kilku funkcji m.in. prewencyjnej, ochronnej czy ekonomicznej. Mimo wszystko powstaje pytanie – czy na pewno stosowane przez ustawodawcę sankcje, ich wymiar oraz potencjalna dolegliwość stanowią skuteczny instrument w zakresie ochrony drzew i krzewów?

Podsumowując należy stwierdzić, że Autor rozprawy dokonał niezmiernie szczegółowej i kompetentnej analizy prawnej zagadnienia, które z punktu widzenia procesów związanych ze zrównoważonym rozwojem jest niezmiernie istotne. W sposób zdecydowany przedstawione do recenzji opracowanie wypełnia lukę badawczą w doktrynie prawa. Autor rozprawy słusznie wskazuje, że niewłaściwe wykorzystanie instrumentów prawnych przez organy administracji publicznej w przypadku prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie usuwania drzew i krzewów prowadzi do braku realizacji zasady zrównoważonego rozwoju gwarantującej właściwą kompensację przyrodniczą (s. 380). W szczególności za niezmiernie ważny głos w dyskusji uważam, stwierdzenie Autora rozprawy wskazujące, że organy administracyjne zbyt liberalnie podchodzą do wydawania decyzji zezwalających na usuwanie drzew lub krzewów w obliczu protestów mieszkańców przeciw ich usuwaniu (s. 380). Ponadto w pełni zgadzam się z Autorem rozprawy, że bezustanne zmiany przepisów dezorganizują ich stosowanie (s. 381), a także, że rewitalizacja stanowi najczęściej dewastację środowiska przyrodniczego (s. 382). Podsumowując należy stwierdzić, że cała rozprawa została przygotowana w sposób rzetelny, nierzadko skrupulatny co wskazuje na wysoką znajomość problematyki przez Autora ale także i znakomitej wiedzy prawnej.

Na uwagę zasługuje strona bibliograficzna rozprawy. Autor wykorzystał aż 798 pozycji literatury. Wskazać należy, że nie jest to częsta sytuacja kiedy doktorant wykorzystuje tak szeroki zasób doktryny, pozwala to z pełnym przekonaniem na wyrażenie stanowiska, iż prezentuje on dojrzały styl przygotowywania prac badawczych oraz legitymuje się rozległą wiedzą prawną. Dodatkowo Autor rozprawy wykorzystał 136 pozycji aktów normatywnych, 149 pozycji orzecznictwa a także 28 pozycji stron internetowych oraz 7 pozycji innych źródeł. Ważnym elementem jest umiejętność łączenia poglądów doktryny z własnymi wnioskami i sugestiami co raz jeszcze daje dowód, że Autor zdobył umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

IV. Ogólna ocena

Strona merytoryczna rozprawy nie nasuwa istotniejszych zastrzeżeń. Sporadycznie dostrzec można niewielkie usterki czy niedociągnięcia językowe, które jednakże w żaden sposób nie wpływają na umniejszenie wartości rozprawy.

Jednakże w ujęciu całościowym zdecydowanie należy stwierdzić, że opracowanie jest napisane starannie i przejrzyście. Cenne jest umiejętne korzystanie z dorobku doktryny, judykatury, a także materiałów źródłowych. Podkreślić należy, iż Autor w sposób umiejętny łączy poglądy doktryny spoza obszaru nauki prawa administracyjnego z zagadnieniem stanowiącym o istocie rozprawy, wskazuje to na posiadane umiejętności prowadzenia pracy naukowej.

Podsumowując stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Karola Hermanowskiego jest dziełem rzetelnym, inspirującym do dalszych badań i dyskusji. Wysoki poziom opracowania świadczy o rozległej wiedzy a także dociekłości poznawczej i samodzielności autora. Widoczne w pracy zaangażowanie pozwoliło na rozwiązanie podjętego problemu w sposób w pełni satysfakcjonujący. Jednocześnie z uwagi na wagę tematu i jego rzetelne opracowanie sugeruję szybkie wydanie rozprawy, po dokonaniu odpowiednich korekt merytorycznych i językowych. Bez wątpienia będzie to atrakcyjna pozycja na prawniczym rynku wydawniczym. Można

stwierdzić, że jej brak na rynku wydawniczym byłby znaczną szkodą dla całej doktryny nauk prawnych.

V. Wniosek końcowy

Po analizie rozprawy przedstawionej przez magistra Karola Hermanowskiego pt*: Usuwanie drzew i krzewów. Zagadnienia administracyjnoprawne*, stwierdzam, że Autor wykazał się ogólną wiedzą teoretyczną w naukach prawnych, która jest wymagana od kandydata na stopień doktora. Nie mam wątpliwości, że recenzowana praca spełnia ustawowe wymagania stawiane rozprawom doktorskim w art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Teks Jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1789.) co pozostaje w związku z obowiązywaniem dyspozycji art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018r. przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stanowi bowiem oryginalne rozwiązanie problemu naukowego zaś Autor posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Uważam zatem, że rozprawa ta stanowi podstawę do podjęcia dalszych czynności w przewodzie doktorskim.

dr hab. Marcin Szewczak

PODPIS ZAUFANY
MARCIN LEOPOLD
SZEWCZAK
11.03.2022 20:57:24 [GMT+1]
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym